

Na osnovu člana 151. stav 4. i člana 141. stav 4., a u vezi sa članom 236. stav 1. alineja 24. i 28. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/10), federalni ministar zdravstva donosi

**PRAVILNIK
O KONTINUIRANOJ PROFESIONALNOJ EDUKACIJI U
OBLASTI RANE DETEKCIJE, DIJAGNOSTIKE,
INTERVENCIJE I PRAĆENJA RAZVOJNIH I DRUGIH
POREMEĆAJA KOJI UTIČU NA RAST I RAZVOJ
DJECE**

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim pravilnikom se utvrđuje plan i program kontinuirane profesionalne edukacije iz oblasti ranog prepoznavanja, dijagnoze, intervencije i praćenja kod djece sa odstupanjima od tipičnog razvoja od rođenja do 18 godina starosti (u daljem tekstu: edukacija), uvjeti koje moraju ispuniti zdravstvene ustanove, odnosno druge ustanove i organizacije koje su ovlaštene za obavljanje edukacije i koje su nosioci edukacije, način njihove verifikacije, javno oglašavanje edukacije, polaznici edukacije, te način obavljanja edukacije.

Član 2.

- (1) Edukacija iz člana 1. ovog pravilnika predstavlja organizovani oblik teoretskog i stručno-praktičnog osposobljavanja zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, kao i drugih profesionalaca iz zdravstvenih i srodnih oblasti koji se bave djecom od njihovog začeća, kroz sve razvojne faze djeteta (u daljem tekstu: polaznik edukacije).
- (2) Edukacija se obavlja pod nadzorom Federalnog ministarstva zdravstva (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 3.

Edukacija se izvodi kroz tri standardizovana programa prilagođena edukativnim potrebama određenih ciljnih grupa polaznika edukacije iz člana 2. ovog pravilnika.

II. PLAN EDUKACIJE

Član 4.

- (1) Planom edukacije utvrđuju se:
 - ciljevi i ishodi edukacije po programima,
 - naziv i trajanje modula po programima.
- (2) Plan i metodologija programa edukacije iz stava 1. ovog člana dati su u prilogima ovog pravilnika i čine njegov sastavni dio (Prilozi br. 1, 2. i 3.).
- (3) Edukativni programi iz stava 2. ovog člana podliježu prethodnoj saglasnosti Federalnog ministra zdravstva (u daljem tekstu: federalni ministar).

Član 5.

Edukacija se izvodi kroz tri standardizovana programa:

1. Osnovni program za rano prepoznavanje odstupanja od tipičnog razvoja (od 0 do 18 godina) (u daljem tekstu: Osnovni program);
2. Napredni program za ranu detekciju, dijagnostiku i intervenciju razvojnih poremećaja djece (od začeća do 6 godina, sa fokusom na djecu uzrasta do 3 godine) (u daljem tekstu: Napredni A program);
3. Napredni program za detekciju, podršku i praćenje djece predškolskog i školskog uzrasta sa odstupanjima od tipičnog razvoja (od 3 do 18 godina) (u daljem tekstu: Napredni B program).

Član 6.

- (1) Osnovni program je namijenjen slijedećim polaznicima: zdravstvenim radnicima i saradnicima, sa posebnim

fokusom na zdravstvene radnike i saradnike zaposlene u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, odgajateljima, nastavnicima i pedagozima.

- (2) Napredni A program i Napredni B program su namijenjeni zdravstvenim radnicima i saradnicima sa visokom stručnom spremom, sa posebnim fokusom na zdravstvene radnike i saradnike zaposlene u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, odgajateljima, nastavnicima i pedagozima.

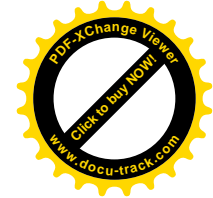
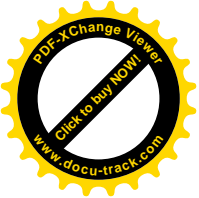
III. JAVNO OGLAŠAVANJE EDUKACIJE I UVJETI ZA PRISTUPANJE EDUKACIJI

Član 7.

- (1) Javno oglašavanje provedbe planova i programa edukacije obavlja Ministarstvo.
- (2) Javni oglasa iz stava 1. ovog člana mora biti objavljen u najmanje dva dnevna lista velikog tiraža i na web stranici Ministarstva, Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, i Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Ministarstva).
- (3) Javni oglasa iz stava 1. ovog člana sadrži:
 - ciljeve obuke,
 - naziv programa edukacije,
 - profile polaznika edukacije koji mogu pristupiti pojedinom programu edukacije,
 - uvjete koje moraju ispuniti polaznici edukacije i dokumente kojim se dokazuje ispunjenost uvjeta,
 - ostale uvjete koje je potrebno ispuniti za pristupanje edukaciji,
 - naznačenje iznosa kotizacije, kao i broj transakcijskog računa na koji se uplaćuju finansijska sredstva,
 - rok i mjesto podnošenja prijave,
 - krajnji rok za podnošenje dokumentirane prijave koji ne smije biti kraći od 15 dana od dana zadnje objave u dnevnom listu.
- (4) Saglasnost na tekst javnog oglasa iz stava 3. ovog člana daje Federalni ministar zdravstva uz prethodno mišljenje Ministarstava.

Član 8.

- (1) Zahtjev za edukaciju, po raspisanom javnom oglasu iz člana 7. ovog pravilnika, mogu podnijeti polaznici edukacije zaposleni u zdravstvenim ustanovama, privatnim praksama, socijalnim i odgojno-obrazovnim ustanovama i organizacijama, kao i drugim pravnim licima iz zdravstvenih i srodnih oblasti iz Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) koji se bave djecom od njihovog začeća, kroz sve razvojne faze djeteta.
- (2) Uvjeti za podnošenje zahtjeva za polaznike Osnovnog programa:
 - završena srednja i viša škola zdravstvenog ili drugog usmjerenja, završen fakultet zdravstvenog ili drugog usmjerenja, navedenih u članu 6. ovog Pravilnika
 - položen stručni ispit za profile zdravstvenog usmjerenja
 - poznavanje engleskog jezika i osnovnih informatičkih vještina
- (3) Uvjeti za podnošenje zahtjeva za polaznike Naprednog A i B programa:
 - završen fakultet zdravstvenog ili drugog usmjerenja navedenih u članu 6. ovog pravilnika
 - položen stručni ispit
 - poznavanje engleskog jezika i informatičkih vještina
- (4) Ukoliko zahtjev za edukaciju podnosi zdravstvena ustanova, privatna praksa, socijalna ili obrazovna ustanova, organizacija, kao i drugo pravno lice iz zdravstvenih i srodnih oblasti koje se bave djecom od njihovog začeća, kroz sve razvojne faze djeteta za neograničen broj svojih

zaposlenika, pored uvjeta navedenih u st. 2 i 3. ovog člana, a koji se zahtijevaju kod zaposlenika ovih ustanova i organizacija, moraju ispunjavati i uvjete u pogledu posjedovanja rješenja o obavljanju zdravstvene djelatnosti, odnosno druge srodne djelatnosti, izdato od nadležnog organa, kao i rješenje o upisu u sudski registar, i to samo za pravna lica.

Član 9.

- (1) Nakon zaključenja isteka javnog oglasa, na osnovu konsolidiranih i dokumentiranih zahtjeva iz stava 1. ovog člana, vrši se odabir kandidata za tekuću godinu.
- (2) Odabir kandidata vrši komisija od pet (5) članova imenovana od strane federalnog ministra koju čine predstavnici Ministarstva, Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, kao i ustanova nosioca edukacije.
- (3) Nakon evaluacije pristiglih zahtjeva, komisija iz stava 3. ovog člana, sačinjava Listu kandidata koji ispunjavaju uvjete za pristupanje edukaciji i istu dostavlja Federalnom ministru.
- (4) Po provedenom postupku, a nakon dostavljanja Liste iz stava 4. ovog člana, Federalni ministar donosi rješenje o odobravanju provođenja edukacije za sve prijavljene polaznike edukacije koji ispunjavaju tražene uvjete saglasno javnom oglasu iz člana 7. ovog pravilnika.
- (5) Rješenje doneseno u smislu stava 5. ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv istog se može pokrenuti upravni spor saglasno propisima o upravnim sporovima.
- (6) Rješenje iz stava 5. ovog člana se dostavlja polazniku edukacije, odnosno zdravstvenoj ustanovi, socijalnoj, odgojno-obrazovnoj ustanovi ili drugom pravnom licu iz zdravstvenih i srodnih oblasti koji se bave djecom od njihovog začeća, kroz sve razvojne faze djeteta, ukoliko su isti podnijeli zahtjev za neograničen broj svojih zaposlenika, kao i nosiocu edukacije.

IV. USTANOVE KOJE PROVODE EDUKACIJU I POSTUPAK NJIHOVE VERIFIKACIJE

Član 10.

- (1) Poslove edukacije iz ovog pravilnika provode zdravstvene ustanove i druge ustanove iz zdravstvenih i srodnih oblasti, kao i organizacije koje se bave djecom od njihovog začeća, kroz sve razvojne faze djeteta, kao i visokoškolske ustanove u kojima se obavlja edukacija kadrova koji se bave djecom sa poteškoćama u razvoju, a koje, u pogledu prostora, opreme i kadra, udovoljavaju uvjetima propisanim ovim pravilnikom.
- (2) Poslove edukacije iz ovog pravilnika može provoditi i partnerska grupa odnosno konzorcij kojeg čine ustanove i organizacije iz stava 1. ovog člana, pri čemu se partnerska grupa odnosno konzorcij promatra kao cjelina, i o čemu će se sklapati ugovor o međusobnoj saradnji.
- (3) Teorijski i praktični dio edukacije može se provoditi i u ustanovama i organizacijama sa kojim ustanove iz stava 2. ovog člana potpišu ugovor o provođenju praktičnog dijela edukacije.

Član 11.

Zdravstvena ustanova i druge ustanove iz zdravstvenih i srodnih oblasti, kao i organizacije koje se bave djecom od njihovog začeća, kroz sve razvojne faze djeteta, iz člana 10. ovog pravilnika, moraju ispuniti slijedeće opće uvjete, te uvjete prostora, opreme i kadra, i to kako slijedi:

1) Opći uvjeti:

- da je registriran za obavljanje djelatnosti u oblasti zdravstva i srodnim oblastima

- da ima višegodišnje iskustvo u oblasti razvoja i razvojnih poremećaja djece
- dokazanu saradnju sa uglednim ustanovama iste stručne oblasti u zemlji i inostranstvu koja se bave djecom razvojem i razvojnim poremećajima djece.

2) Uvjeti prostora i opreme, kao i specifični uvjeti za provođenje edukacije

- prostor za edukaciju koji može omogućiti nesmetan rad 25 učesnika,
- manje prostorije za rad u grupama,
- bibliotekarsko-informacioni centar i IT oprema saglasno savremenim zahtjevima edukacije koja je predmet ovog pravilnika i kojom se omogućava pristup odgovarajućoj domaćoj i stranoj stručnoj literaturi, te prostor i opremu za praktično učenje,
- osigurano čuvanje i pohranjivanje dokumentacije.

3) Uvjeti kadra:

- za teorijsku edukaciju: najmanje dva zdravstvena i druga radnika sa naučnim zvanjima doktora nauka,
- za praktičnu edukaciju: najmanje tri zdravstvena radnika ili saradnika odnosno radnika drugog usmjerenja koji su pohađali postdiplomsku edukaciju u oblasti razvoja i razvojnih poremećaja djece.

Član 12.

Visokoškolske ustanove u kojima se obavlja edukacija kadrova u oblasti razvoja i razvojnih poremećaja djece iz člana 10. ovog pravilnika mora ispuniti slijedeće opće uvjete, te uvjete prostora, opreme i kadra, i to kako slijedi:

1) Opći uvjeti:

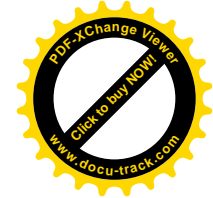
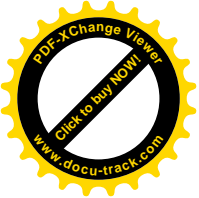
- da je visokoškolska ustanova registrovana za djelatnost visokog obrazovanja,
- da je visokoškolska ustanova nadležna za planiranje, organizovanje i provođenje edukacije i kontinuiranog profesionalnog razvoja koji se odvija u intersektorskoj saradnji u Federaciji BiH,
- da ima resurse za provođenje teoretske i praktične edukacije,
- dokazanu međunarodnu saradnju kroz razmjenu stručnjaka, zajedničke stručne projekte ili druge vidove saradnje,
- da ima višegodišnje iskustvo u provođenju edukativnih programa oblasti ranog prepoznavanja, dijagnoze, intervencije i praćenja kod djece sa odstupanjima od tipičnog razvoja od rođenja do 18 godina starosti,
- da ima dokaze o saradnji sa domaćim i međunarodnim partnerskim fakultetima.

2) Uvjeti prostora i opreme:

- prostor za edukaciju koji može omogućiti nesmetan rad 25 učesnika,
- prostorije za rad u grupama,
- bibliotekarsko informacioni centar i adekvatna oprema saglasno savremenim zahtjevima kojom se omogućava pristup odgovarajućoj domaćoj i stranoj stručnoj literaturi, te prostor i opremu za praktično učenje,
- osigurano čuvanje i pohranjivanje dokumentacije.

3) Uvjeti kadra:

- da ima stalno zaposlen i/ili angažovan kadar sa iskustvom u oblasti edukacije, i to u svim

naučnim zvanjima, minimum troje u nastavnom zvanju.

Član 13.

Ispunjenost uvjeta ustanova iz čl. 11. i 12. ovog pravilnika za obavljanje edukacije, utvrđuje Ministarstvo.

Član 14.

- (1) Zahtjev za ocjenu ispunjenosti uvjeta za obavljanje edukacije, podnosi se Ministarstvu.
- (2) Uz zahtjev iz stava 1. ovog člana podnosi se slijedeća dokumentacija:
 - rješenje o registraciji izdato od nadležnog općinskog suda,
 - dokaz o raspolaganju prostorom za izvođenje edukacije,
 - dokaze o ispunjavanju pojedinačnih uvjeta utvrđenih u čl. 11. i 12. ovog pravilnika,
 - spisak stručnog kadra sa urednom ličnom dokumentacijom uposlenika koji su u stalnom radnom odnosu ili koji su angažirani po osnovu ugovora,
 - dokaz o angažiranim predavačima iz zemlje i inostranstva koji imaju reference iz člana 20. ovog pravilnika,
 - spisak opreme za provođenje edukacije,
 - dokaz o uplati federalne takse,
 - dokaz o uplati naknade za rad stručne komisije.

Član 15.

- (1) Po prijemu uredno dokumentiranog zahtjeva iz člana 14. ovog pravilnika, federalni ministar imenuje stručnu komisiju koja broji tri (3) člana i koju čine po jedan predstavnik Ministarstva, Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke i Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, sa zadatkom da kod podnosioca zahtjeva izvrši neposredan uvid, te utvrdi ispunjenost uvjeta prostora, opreme i kadra za obavljanje edukacije. Predstavnike Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke i Federalnog ministarstva rada i socijalne politike predlažu resorni ministri.
- (2) Članovi stručne komisije moraju biti stručnjaci iz oblasti zdravstva, odgoja i obrazovanja i socijalne zaštite, predloženi od strane resornih ministara.
- (3) Stručna komisija iz stava 1. ovog člana sačinjava zapisnik, koji je sastavni dio dokumentacije na osnovu koje se izdaje rješenje o ispunjenosti uvjeta prostora, opreme i kadra za obavljanje edukacije čime stiče pravo da bude nosilac edukacije.
- (4) Stručna komisija odgovara za istinitost podataka navedenih u zapisniku iz stava 3. ovog člana.

Član 16.

- (1) Na osnovu podnijetog dokumentiranog zahtjeva, a po provedenom postupku utvrđenom članom 15. ovog pravilnika, federalni ministar donosi rješenje o ispunjenosti uvjeta prostora, opreme i kadra za obavljanje edukacije.
- (2) Rješenje donijeto u smislu stava 1. ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv istog se može pokrenuti upravni spor saglasno propisima o upravnim sporovima.
- (3) Na osnovu rješenja iz stava 1. ovog člana ustanova stiče pravo da bude nosilac edukacije u skladu sa odredbama ovog pravilnika.

Član 17.

Ustanove iz člana 16. ovog pravilnika, kao nosioci edukacije, obavezne su obavljati slijedeće poslove i zadatke:

- organizovati i provoditi edukaciju po programima i modulima, na način i pod uvjeta predviđenim ovim pravilnikom,

- blagovremeno dostavljati edukacijske materijale učesnicima edukacije
- u cilju kontinuiranog poboljšanja procesa edukacije sugerisati Ministarstvu određene izmjene, dopune i poboljšanja u sadržaju modula, ukoliko je potrebno ili nakon sugestija polaznika edukacije,
- vršiti mjerenja i analize neophodne za unapređenje kvaliteta nastavnog procesa,
- voditi evidenciju o završenim modulima i rezultatima završnog testa polaznika edukacije,
- supotpisivati uvjerenja/certifikate o uspješno obavljenoj edukaciji polaznicima edukacije,
- podnositi redovne izvještaje Ministarstvu nakon obavljene edukacije i obavljene završne provjere znanja,
- obavljati i druge poslove i zadatke određene od strane federalnog ministra.

Član 18.

- (1) Ako tokom obavljanja edukacije, nastanu promjene u vezi ispunjavanja uvjeta na osnovu kojih je izdato rješenje iz člana 16. ovog pravilnika, ustanova koja je nosilac edukacije je obavezna o navedenim promjenama obavijestiti Ministarstvo, i to u roku od 90 dana od dana nastupanja promjene.
- (2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, ustanovi koja više ne ispunjava uvjete iz čl. 11. i 12. ovoga pravilnika, nakon provedenog upravnog postupka, federalni ministar izdaje rješenje o prestanku obavljanja poslova edukacije radi neispunjavanja uvjeta čime joj se ukida i pravo nosioca edukacije.
- (3) Rješenje iz stava 2. ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv istog se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda, saglasno propisima o upravnim sporovima.

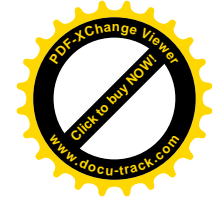
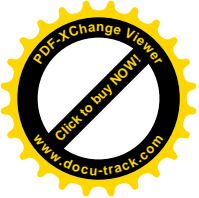
V. NAČIN OBAVLJANJA EDUKACIJE, PROVJERA ZNANJA, SASTAV I RAD ISPITNE KOMISIJE, IZDAVANJE IZVJEŠTAJA I CERTIFIKATA

Član 19.

- (1) Edukacija se provodi saglasno planu i programu koji je utvrđen ovim pravilnikom i koji je sastavni dio ovog pravilnika, a u smislu člana 4. ovog pravilnika.
- (2) Ustanovama koje posjeduju rješenje federalnog ministra iz člana 16. ovog pravilnika i koje su nosioci edukacije, dozvoljeno je sklopiti partnerske odnose sa drugim ovlaštenim ustanovama, odnosno pojedincima stručnjacima iz ove oblasti, a što se regulira posebnim ugovorom između ustanova i pojedinaca.

Član 20.

- (1) Predavače iz visoko obrazovnih i stručnih institucija iz Federacije BiH/BiH, kao i inostranstva, angažuju ovlaštene ustanove iz člana 16. ovog pravilnika.
- (2) Predavači u teorijskom djelu edukacije moraju ispunjavati slijedeće kriterije:
 - profesionalno radno iskustvo u oblasti ranog rasta i razvoja, rane detekcije, dijagnostike i intervencije, te principa integriranog djelovanja i koordinirane brige, minimum pet godina,
 - prethodno iskustvo u nastavnom procesu,
 - prethodno iskustvo u oblasti kontinuirane stručne edukacije zdravstvenih radnika, saradnika i drugih profesionalaca koji se bave djecom,
 - publikovani radovi iz relevantnih oblasti.
- (3) Edukatori u praktičnom djelu edukacije su profesionalci koji zadovoljavaju slijedeće kriterije:
 - posjedovanje iskustva u praktičnom radu u oblasti ranog rasta i razvoja djece, rane detekcije, dijagnostike i

intervencije, te principa integriranog djelovanja i koordinirane brige;

- da su uposljeni u službama/ustanovama/organizacijama koje mogu osigurati praktični dio nastave.
- (4) Odgovorni predavač/edukator će tokom edukacije i provjere znanja imati obavezu urednog vođenja dokumentacije o svakom polazniku edukacije.

Član 21.

- (1) Provjera znanja polaznika edukacije za polaznike različitih programa edukacije iz člana 5. ovog pravilnika, sastoji se iz teoretskog i praktičnog dijela i provodi se za svaki modul.
- (2) Provjeru znanja polaznika edukacije obavljaju ispitne komisije za svaki program edukacije, koje na period od četiri godine imenuje i razrješava ministar.
- (3) Rješenjem o imenovanju ispitne komisije za svaki program edukacije određuje se i predsjednik komisije, te sekretar komisije koji obavlja administrativno tehničke poslove i zadatke vezane za postupak završne provjere znanja.
- (4) U ispitnu komisiju se imenuju stručnjaci koji se bave ranom detekcijom i intervencijom iz oblasti zdravstva, obrazovanja i socijalne zaštite.
- (5) Komisija iz stava 2. ovog člana ima pravo na naknadu, čija se visina utvrđuje posebnim rješenjem ministra.
- (6) Zapisnik o završnoj provjeri znanja je sastavni dio ovog pravilnika (Priloz 4.)

Član 22.

Provjeri znanja može pristupiti samo onaj polaznik određenog programa edukacije koji je obavio najmanje 90% teoretske i 90% praktične obuke programa čiji je polaznik.

Član 23.

- (1) Provjeri znanja može se pristupiti najviše tri (3) puta, sa tim da između provjera znanja mora proteći najmanje jedan mjesec.
- (2) U slučaju da polaznik edukacije i nakon treće provjere znanja ne zadovolji, daje mu se mogućnost ponovnog apliciranja na edukaciju.

Član 24.

- (1) Ustanova koja je nosilac edukacije i koja provodi završnu provjeru znanja nakon obavljene edukacije, dužna je najkasnije u roku od 15 dana od dana završene provjere znanja, Ministarstvu dostaviti zapisnike o završnoj provjeri znanja i drugu potrebnu dokumentaciju, a radi izdavanja certifikata o uspješno završenoj provjeri znanja sa dodatkom kojim se detaljno obrazlažu stečena znanja, vještine i kompetencije tokom edukacije, a u skladu sa programom edukacije.
- (2) Polazniku edukacije koji je uspješno završio provjeru znanja za određeni program edukacije, federalni ministar izdaje certifikat sa dodatkom iz stava 1. ovog člana.
- (3) Sadržaj i izgled certifikata za svaki program sastavni je dio ovog pravilnika (Prilozi br. 5A, 5B i 5C).

Član 25.

- (1) Troškove edukacije, kao i završne provjere znanja snose kandidati koji se prijave na edukaciju iz člana 8. ovog pravilnika, odnosno njihovi poslodavci.
- (2) Iznosa visine troškove edukacije, kao i iznosa visine troškova završne provjere znanja utvrđuje se posebnim rješenjem federalnog ministra.

- (3) Polaznici edukacije odnosno njihovi poslodavci, obavezni su da izvrše uplatu finansijskih sredstava propisanu rješenjem federalnog ministara, i to na račun ustanove koja je nosilac edukacije, a prilikom javnog oglašavanja edukacije iz člana 7. ovog pravilnika.

Član 26.

- (1) Ministarstvo vodi evidenciju o polaznicima edukacije koji su uspješno završili provjeru znanja.
- (2) Dokumentaciju u vezi provođenja edukacije vode i arhiviraju ustanove koje su nosioci edukacije.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 27.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 01-37-5564/13

10. oktobra 2013. godine
Sarajevo

Ministar

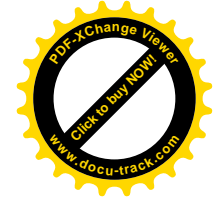
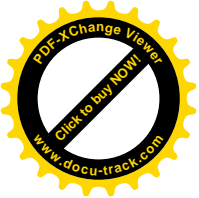
Prof. dr. **Rusmir Mesihović**, s. r.

PRILOG 1

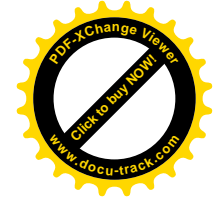
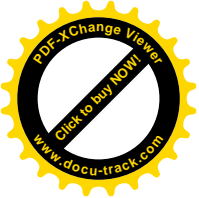
OSNOVNI PROGRAM ZA RANO PREPOZNAVANJE ODSUPANJA OD TIPIČNOG RAZVOJA (OD 0 DO 18 GODINA)

Osnovni program je namijenjen slijedećim polaznicima: zdravstvenim radnicima i saradnicima, sa posebnim fokusom na zdravstvene radnike i saradnike zaposlene u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, odgajateljima, nastavniciima i pedagogima.

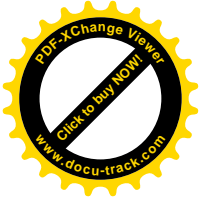
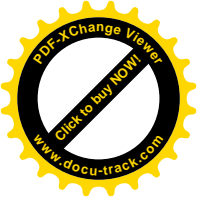
Po završetku programa, polaznici će biti upoznati sa osnovnim teorijskim i praktičnim znanjima o tipičnom razvoju kod djece, svim razvojnim oblastima, te odstupanjima od razvojnih normi. Usvojiće osnove koncepta o prevenciji, detekciji, dijagnostici i intervenciji kod djece sa odstupanjima od tipičnog razvoja u oblastima: fizičkog rasta i razvoja, zdravlja, ishrane, razvoja motorike (gruba i fina), razvoja sensorija (sluh, vid, integracija), kognitivnog razvoja (sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama), socijalno-emocionalnog razvoja, razvoja komunikacije (ekspresivne, receptivne, verbalne i neverbalne), adaptivnih vještina (samopomoć i briga o sebi), razvoja i usvajanja općih i akademskih znanja i vještina. Takođe, biće upoznati sa osnovnim skriningom djece u potrazi za poremećajima razvoja i rasta uz mentorstvo, te definiranje potreba intersektorskog pristupa intervenciji kod ove djece. Polaznici će biti obučeni da razumiju dijagnozu i edukativne kategorije i njene efekte na odgojno-obrazovni proces, naučiti će kako komunicirati sa roditeljima i različitim servisima podrške i pristupiti sistemu intersektorske koordinirane podrške djeci sa poteškoćama u razvoju i njihovim porodicama.

Kod: P1		NAZIV: OSNOVNI PROGRAM ZA RANO PREPOZNAVANJE ODSUPANJA OD TIPIČNOG RAZVOJA I UPUĆIVANJE NA DALJNI TRETMAN DJECE OD 0 DO 18 GODINA	
Nivo: Osnovni		Fond sati : 65 (predavanja) + 25 (praksa)	
Cilj	Ciljevi programa su: 1. Upoznavanje sa teorijskim i praktičnim konceptima prevencije, detekcije, dijagnostike i intervencije kod djece sa odstupanjima od tipičnog razvoja u slijedećim područjima: <ul style="list-style-type: none">• Fizički rast i razvoj: zdravlje, ishrana;• Motorički razvoj: gruba i fina motorika;• Razvoj sensorija (sluh i vid, integracija);• Kognitivni razvoj: sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama;• Socijalno-emocionalni razvoj;• Komunikacija: receptivna, ekspresivna, verbalna i neverbalna;• Adaptivne vještine: samopomoć i briga o sebi;• Akademska opća znanja. 2. Korištenje skala za procjenu rasta i razvoja i odstupanja od tipičnog rasta i razvoja;		
Moduli			
Naziv modula	Sadržaj		Trajanje
1. Uvod u razvoj djeteta	Prekonceptijska edukacija, metode prevencije, zdravlje i nutricija. Prenatalna i perinatalna edukacija i njega. Novorođenče, prematurus, Apgar ocjena, dalji opći razvoj djeteta, adolescencija. Pojam tipičnog razvoja, te odstupanja od i praćenja istog. Uloga genetskih faktora i faktora okoline na razvoj djeteta kroz sve razvojne faze. Uloga porodice i socioekonomskog stanja, te zajednice i okoline na razvoj djeteta.		6h
1.1 Nosilac modula	1.2 Predavači/saradnici u nastavi		
1.	1.	3.	
	2.	4.	
2. Fizički rast i razvoj djeteta; Motorički razvoj; Razvoj sensorija	Specifičnosti rasta i razvojnih razdoblja od rođenja kroz pubertet, te općeg zdravstvenog stanja i ishrane. Indikatori problema u ishrani. Osnovne skale za procjenu fizičkog rasta i razvoja. Osnove ispitivanja motoričkog razvoja djeteta, signifikantnost varijabilnosti i različitih metoda procjene, praćenja i interpretacije razvojnih miljojaka. Razvoj vida i sluha.		9h
2.1 Nosilac modula	2.2 Predavači/saradnici u nastavi		
1.	1.	3.	
	2.	4.	
3. Kognitivni razvoj i opća akademska znanja	Sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama, razumijevanje uzročno-posljedičnih odnosa, pamćenje, pažnja, koncentracija, snalaženje u redovnom školskom sistemu, teškoće u učenju, neadaptivno ponašanje u školi i		8h

7.1 Nosilac modula	7.2 Predavači/saradnici u nastavi	
1.	1.	3.
	2.	4.
8. Komunikacija sa roditeljima/ starateljima	Metode komunikacije sa roditeljima/ starateljima, faze suočavanja i prihvatanja dijagnoze. Prava roditelja i servisi za podršku porodici. Poznavanje sistema podrške i postojećih servisa, te upućivanje na dalji tretman u skladu sa potrebama. Razumijevanje intersektoralnog pristupa radu sa djecom sa poremećajima u razvoju i njihovim porodicama.	6h
8.1 Nosilac modula	8.2 Predavači/saradnici u nastavi	
	1.	3.
	2.	4.
Znanja i vještine koje polaznici stiču tokom obuke	<p><u>Znanja:</u></p> <ul style="list-style-type: none">● Osnovna znanja o tipičnom razvoju i svim razvojnim oblastima kod djeteta, te odstupanja od razvojnih normi;● Osnove koncepta rane detekcije, dijagnostike i intervencije kod poremećaja razvoja djeteta;● Osnovno poznavanje uobičajenih parametara razvoja i rasta djeteta;● Osnovno razumjevanje dijagnoze, edukativne kategorije i njenih efekata na odgojno-obrazovni proces;● Sistemi usluga rane detekcije, dijagnostike i intervencije kod poremećaja razvoja djeteta;● Komunikacija sa različitim servisima;● Osnovna teoretska znanja o dostupnosti različitih servisa za djecu sa poremećajima razvoja;● Intersektoralni pristup radu sa djecom sa poremećajima razvoja i rasta i njihovim porodicama. <p><u>Vještine:</u></p> <ul style="list-style-type: none">● Primjena koncepta rane detekcije, dijagnostike i intervencije kod poremećaja razvoja djeteta;● Skriniranje djece u potrazi za poremećajima razvoja i rasta, uz mentorstvo;● Definiranje potreba intersektorskog pristupa intervenciji kod ove djece.	
PROGRAM SE REALIZIRA KROZ:	Vrsta	Učešće (%)
	a) predavanja b) studija slučaja c) praktičan rad u grupi d) samostalan rad	50% 15% 25% 10%

ELEMENTI EVALUACIJE:	Vrsta	Učešće (%)
	a) prisustvo na nastavi	20%
	b) aktivnost na nastavi	20%
	c) praktičan rad u grupi	45%
	d) završni rad	15%
		* kriterij za certifikaciju 90% uspješnosti

**PRILOG 2
NAPREDNI A PROGRAM ZA RANU DETEKCIJU,
DIJAGNOSTIKU I INTERVENCIJU RAZVOJNIH
POREMEĆAJA DJECE (OD ZAČEĆA DO 6 GODINA, SA
FOKUSOM NA DJECU UZRASTA DO 3 GODINE)**

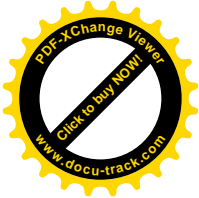
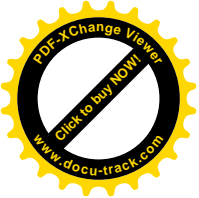
Napredni A program je namijenjen zdravstvenim radnicima i saradnicima sa visokom stručnm spremom, sa posebnim fokusom na zdravstvene radnike i saradnike zaposlene u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, odgajateljima, nastavnicima i pedagogima.

Po završetku programa, polaznici će biti upoznati sa naprednim teorijskim i praktičnim znanjima o tipičnom razvoju kod djece od začeca, razvojnim prekretnicama, svim razvojnim oblastima, te odstupanjima od razvojnih normi u ranoj razvojnoj dobi. Usvojiće koncepte prevencije, detekcije, dijagnostike i intervencije kod djece sa odstupanjima od tipičnog razvoja u oblastima: fizičkog rasta i razvoja, zdravlja, ishrane, razvoja motorike (gruba i fina), razvoja senzorijske (sluh, vid, integracija), kognitivnog razvoja (sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama), socijalno-emocionalnog razvoja, razvoja

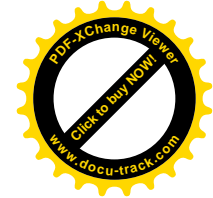
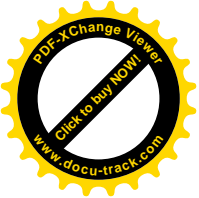
komunikacije (ekspresivne, receptivne, verbalne i neverbalne), adaptivnih vještina (samopomoć i briga o sebi), razvoja i usvajanja općih i akademskih znanja i vještina. Takođe, biće upoznati sa suvremenim praksama i standardiziranim alatima za skrining, testiranje i evaluaciju razvoja kod djece, te sveobuhvatnu izradu individualiziranog porodičnog plana usluga (IPPU) i monitoriranje istog. Polaznici će biti obučeni da razumiju dijagnozu i edukativne kategorije i njene efekte na odgojno-obrazovni proces, naučiti kako komunicirati sa roditeljima i različitim servisima podrške i pristupiti sistemu intersektorske koordinirane podrške djeci sa poteškoćama u razvoju i njihovim porodicama.

Takođe, biće upoznati sa suvremenim saznanjima u ovoj oblasti, dobroj praksi u ranom i kasnijem radu sa djecom, te primjerima dobrih praksi u svakodnevnom radu sa djecom (pružanje osnovnih servisa rane intervencije). Po uspješnom završetku, polaznici stiču mogućnost i osnovu za budući edukacijski rad u ovoj oblasti na bazičnom nivou, uz mentorstvo, te mogućnost postdiplomskog usavršavanja u ovoj oblasti.

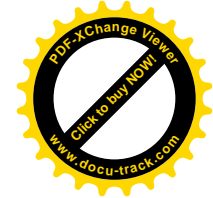
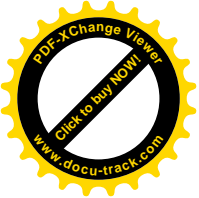
Kod: P2	NAZIV: NAPREDNI A PROGRAM ZA RANU DETEKCIJU, DIJAGNOSTIKU I INTERVENCIJU RAZVOJNIH POREMEĆAJA DJECE (OD ZAČEĆA DO 6 GODINA, SA FOKUSOM NA DJECU UZRASTA DO 3 GODINE).	
Nivo: Napredni	Fond sati: 600h (teorija + praksa)	
Cilj	Upoznavanje sa naprednim teorijskim i praktičnim konceptima prevencije, detekcije, dijagnostike i rane intervencije kod djece sa poremećajima kognitivnog, motoričkog, socijalno-emocionalnog, jezičko/govornog ili fizičkog razvoja, suvremenim saznanjima u ovoj oblasti, dobroj praksi u ranom i kasnijem radu sa ovom djecom, te sticanje znanja i vještina definiranih u skladu sa temama modula i mogućnost njihove primjene u svakodnevnom radu. Sticanje mogućnosti i osnova za budući edukacijski rad u ovoj oblasti na bazičnom nivou, uz mentorstvo, te mogućnost postdiplomskog usavršavanja u ovoj oblasti.	
Naziv modula	Sadržaj	Trajanje
1. Uvod u razvoj i rast djeteta	<p>Uloga genetskih faktora i faktora okoline na razvoj djeteta kroz faze do dobi od 6 g., sa fokusom na period od 0 do 3 g. Teorije razvoja djeteta, kontinuitet i diskontinuitet u razvoju od začeca do 6 godina starosti u slijedećim područjima:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Fizički rast i razvoj:</i> zdravlje, ishrana. <p>Specifičnosti rasta i razvojnih razdoblja od rođenja kroz pubertet, te općeg zdravstvenog stanja i ishrane. Indikatori problema u ishrani. Ishrana dojenčadi i male djece, poremećaji ishrane, malnutricija, suplementacija vitamina.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Motorički razvoj:</i> gruba i fina motorika. <p>Ispitivanje motoričkog razvoja djeteta, značaj varijabilnosti i različitih metoda procjene, praćenje i interpretacija razvojnih miljojaka.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Razvoj senzorijske (sluh i vid, integracija).</i> <p>Razvoj senzorijske i integracija sluha, vida, govora. Audiologija i sluh. Senzorni</p>	60h

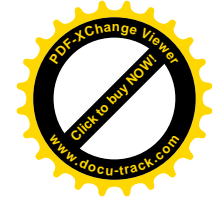
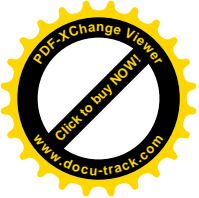
	<p>poremećaji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kognitivni razvoj</i>: sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama. <p>Razvoj razumijevanja uzročno-posljedičnih odnosa, pamćenja, pažnje, koncentracije kod djece prema hronološkoj dobi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Socijalno-emocionalni razvoj</i>: <p>neonatalni psihički razvoj djeteta, dojenački i kasniji psihički razvoj, mehanizmi socijalnog i emocionalnog razvoja i značaj individualnih razlika, veza dojenčeta i roditelja, interakcije. Stalna psihostimulacija u kući i okolini. Dječija psihologija po pitanju ranog razvoja djeteta. Porodično savjetovanje i terapija.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Komunikacija</i>: receptivna, ekspresivna, verbalna i neverbalna. <p>Audiologija i sluh u razvoju govora. Teorije razvoja govora i komunikacije, te varijabilnosti brzine razvoja govora. Utjecaj okoline na razvoj govora.</p> <p><i>Adaptivne vještine</i>: samopomoć i briga o sebi. Tipični stadiji razvoja osamostaljivanja djeteta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Akademski opća znanja</i> (lične informacije, imenovanje predmeta, boja, životinja, oblika, itd.) <p>Faktori rizika za nastanak poremećaja razvoja i rasta djeteta. Prekonceptijska edukacija, metode rane prevencije razvojnih poremećaja djeteta, zdravlje i nutricija. Prenatalna i perinatalna edukacija i njega. Etiološki faktori u nastanku poremećaja razvoja djeteta u ranom periodu, porod, komplikacije, jedinica neonatalne i intenzivne njege (NICU), novorođenče, prematurus, dojenče.</p> <p>Uloga zajednice i okoliša u razvoju djeteta. Uloga socioekonomskog statusa porodice u razvoju djeteta. Važnost imunizacije za pravilan razvoj i rast djeteta.</p>	
1.1 Nosilac modula	1.2 Predavači/saradnici u nastavi	
1.	1. 3. 2. 4.	
2. Rana detekcija i dijagnostika razvojnih poremećaja	<p>Pojam tipičnog razvoja, praćenje istog i odstupanja od tipičnog razvoja. Najučestaliji razvojni poremećaji i osnove detekcije i dijagnostike istih (intelektualna onesposobljenost, autistički spektar, emocionalni poremećaji i poremećaji ponašanja, cerebralna paraliza, neuromišićne bolesti, kombinirane smetnje motoričkog i psihičkog razvoja, itd.)</p> <p>Uvod u sveobuhvatni skrining razvoja.</p> <p>Važnost sveobuhvatne dijagnostike razvojnih poremećaja i njene implikacije za život djeteta i porodice.</p> <p>Utjecaj dijagnostike na prognozu, potrebe redovne reevaluacije dijagnoze, nivoa funkcionisanja i komorbiditeta.</p> <p>Koncept timske interdisciplinane detekcije, te procjene djeteta.</p>	60h
3.1 Nosilac modula	2.2 Predavači/saradnici u nastavi	
1.	1. 3. 2. 4.	

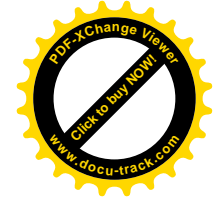
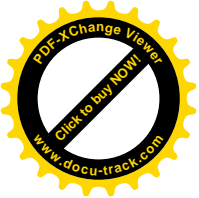
3. Procjena djeteta	<p>Koncept timske interdisciplinarnе procjene djeteta. Identifikacija jakih i slabih strana.</p> <p>Upotreba HELP priručnika i skala procjene.</p> <p>Upotreba različitih skala i mjernih instrumenata za procjenu djeteta.</p> <p>Formalne i neformalne metode prikupljanja podataka i procjene djeteta.</p> <p>Kontinuirana procjena i monitoring, te analiza prikupljenih podataka.</p>	70h
3.1 Nosilac modula	3.2 Predavači/saradnici u nastavi	
1.	1. 3. 2. 4.	
4. Izrada individualnog porodičnog plana usluga (IPPU), te monitoring i re-evaluacija.	<p>Upoznavanje sa konceptima tmskog i multidisciplinarnog i intersektoralnog rada.</p> <p>Formiranje i upravljanje interdisciplinarnim timovima. Konceptija individualiziranog pristupa djetetu i problemu.</p> <p>Izrada individualnog porodičnog plana usluga (IPPU) kroz multidisciplinarni i intersektoralni pristup, te koordinacija intersektoralnog koncepta rada.</p> <p>Uloge i odgovornosti različitih segmenata društva. Politike, procedure i proceduralne mjere opreza. Prava i odgovornosti roditelja. Informirani pristanak.</p> <p>Načini angažiranja roditelja u pripremi i provođenju IPPU, te praćenje porodice i djeteta i koordinacija usluga i servisa rane intervencije.</p> <p>Sistemi dugotrajnog praćenja i evaluacije. Koordinacija sa drugim centrima za ranu intervenciju, bolnicama, pedijatrima i drugim medicinskim profesionalcima u zajednici, službama zdravstvene zaštite, školama i socijalnim ustanovama.</p>	70h
4.1 Nosilac modula	2.2 Predavači/saradnici u nastavi	
1.	1. 3. 2. 4.	
5. Uvod u metode rane intervencije I	<ul style="list-style-type: none">Fizički rast i razvoj: zdravlje, ishrana. <p>Rad sa djecom na proširenu repertoara zdrave ishrane.</p> <ul style="list-style-type: none">Motorički razvoj: gruba i fina motorika. <p>Ispitivanje motoričkog razvoja djeteta i pružanje podrške i stimulacije motoričkog razvoja. Signifikantnost varijabilnosti i različite vrste i koncepcije metoda fizikalne i okupacione terapije za djecu od 0 do 3 g., te do 6 g. Praktični rad sa djecom sa različitim vrstama poremećaja motoričkog razvoja (cerebralna paraliza, neuromišićne bolesti, anomalije, itd.). Metode okupacione i srodnih terapija; rehabilitacijska i rehabilitacijska medicina. Metode poticaja razvoja fine i grube motorike kroz igru i aktivnosti kod kuće i u zajednici.</p> <ul style="list-style-type: none">Razvoj sensorija (sluh i vid). <p>Razvoj sensorija i integracija sluha, vida, govora. Audiologija i sluh. Adaptacije u radu sa djecom sa oštećenjima sluha i vida. Rad na desenzitiviranju i prihvatanju različitih tekstura kod djece sa senzornim poremećajima.</p> <ul style="list-style-type: none">Kognitivni razvoj: sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama.	120h

	<p>Metode poticanja razvoja vještina rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama, razumijevanje uzročno-posljedičnih odnosa, pamćenje, pažnja, koncentracija, itd.</p> <ul style="list-style-type: none">Socijalno-emocionalni razvoj. <p>Osnove psihičkog razvoja djeteta: stid, strahovi, depresija, afektivna vezanost, uloga roditelja i vršnjaka, veza djeteta i roditelja. Metode psihostimulacije u kući i okolini. Rad na razvijanju vještina snalaženja u grupi i okolini, prikladnim emocionalnim odgovorima djeteta na zahtjeve. Stimulacija razvoja socijalnih vještina i socijalizacije. Metodologije u pristupu različitim emocionalnim i poremećajima ponašanja.</p> <p>Opće naučne strategije, metode i adaptacije u radu sa djecom prema specifičnostima rezultata evaluacije/početnog stanja.</p>	
5.1 Nosilac modula 1.	2.2 Predavači/saradnici u nastavi 1. 3. 2. 4.	
6. Uvod u metode rane intervencije II	<ul style="list-style-type: none">Komunikacija: receptivna, ekspresivna, verbalna i neverbalna. <p>Ispitivanje i procjena razvoja govora, te terapijski principi i praktičan rad u cilju stimulacije razvoja govora. Metode za stimulaciju razvoja receptivne i ekspresivne komunikacije. Govorne abnormalnosti, metode poboljšanja izgovora, te adaptacije i alternativne metode komunikacije.</p> <ul style="list-style-type: none">Adaptivne vještine: samopomoć i briga o sebi. <p>Tipični stadiji razvoja osamostaljivanja djeteta i rad sa roditeljima u cilju poticaja djeteta kod kuće i u društvu. Metode poticaja razvoja samostalnog korištenja toaleta, hranjenja, oblačenja, itd.</p> <ul style="list-style-type: none">Akademski opća znanja (lične informacije, imenovanje predmeta, boja, životinja, oblika, itd.) <p>Stimulacija razvoja općih znanja kroz igru. Poticaj razvoja predškolskih vještina kod kuće i u zajednici.</p> <p>Opće naučne strategije, metode i adaptacije u radu sa djecom prema specifičnostima rezultata evaluacije/početnog stanja.</p>	120h
6.1 Nosilac modula 1.	2.2 Predavači/saradnici u nastavi 1. 3. 2. 4.	
7. Rad sa roditeljima i aktiviranje porodice u radu/ Socijalni rad	<p>Uloga roditelja u radu sa djecom sa identificiranim odstupanjima od tipičnog razvoja.</p> <p>Metode komunikacije sa roditeljima/ starateljima, faze suočavanja i prihvatanja dijagnoze.</p> <p>Prava roditelja i servisi za podršku porodici.</p> <p>Poznavanje sistema podrške i postojećih servisa, te upućivanje na dalji tretman u skladu sa potrebama.</p> <p>Osnaživanje roditelja i porodice kroz grupe podrške.</p> <p>Metodologija rada socijalnih službi i referiranje porodice različitim specijalistima i profesionalcima za savjetovanje porodice, očuvanje porodice, posebnu podršku</p>	60h

	porodici u teškim periodima, servise socijalne zaštite (novčana pomoć, administracija); te druge aktivnosti. Zakon o socijalnoj zaštiti.	
7.1 Nosioc modula	7.2 Predavači/saradnici u nastavi	
1.	1. 3. 2. 4.	
8. Završni rad		40 h
Znanja i vještine koje polaznici stiču tokom obuke	<p><u>Znanja:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Potpuni koncept rane detekcije, dijagnostike i intervencije kod poremećaja razvoja djeteta;• Poznavanje parametara razvoja i rasta djeteta;• Sistemi usluga rane detekcije, dijagnostike i intervencije kod poremećaja razvoja djeteta;• Sveobuhvatna izrada individualiziranog porodičnog plana usluga (IPPU).• Monitoriranje provođenja IPPU;• Teoretska i praktična znanja u primjeni različitih servisa za djecu sa poremećajima razvoja na naprednom nivou;• Menadžment intersektoralnog pristupa radu sa djecom sa poremećajima razvoja i rasta. <p><u>Vještine:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Primjena koncepta rane detekcije, dijagnostike i intervencije kod poremećaja razvoja djeteta;• Napredni skrining djece u potrazi za poremećajima razvoja i rasta;• Primjena IPPU u svim situacijama i okruženjima na naprednom nivou;• Definiranje potreba, izrada, realizacija i evaluacija plana intersektorskog pristupa intervenciji kod ove djece;• Napredno pružanje različitih servisa i usluga djeci sa poremećajima razvoja i rasta;• Korištenje zdravstvene legislativne i etičkih kodeksa u pomoći djeci sa poremećajima razvoja i njihovim porodicama;• Dizajn, realizacija, nadzor i evaluacija „community based“ programa za pomoć u svakodnevnom životu djece sa poremećajima razvoja i rasta i njihovim porodicama;• Korištenje informacionih tehnologija u programima pomoći djeci sa teškoćama u razvoju i rastu u prevladavanju svakodnevnih problema.	
Nastavne metode	Vrsta	Učešće (%)
	a) predavanja b) studija slučaja c) praktičan rad d) samostalan rad pod mentorstvom	40% 15% 30% 15%
Metode ocjenjivanja	Vrsta	Učešće (%)
	a) prisustvo nastavi b) aktivnost c) praktičan rad d) završni rad	20 % 20% 45% 15%
		* kriterij za certifikaciju 90% uspješnosti

PRILOG 3
NAPREDNI B PROGRAM ZA DETEKCIJU, PODRŠKU I
PRAĆENJE DJECE PREDŠKOLSKOG I ŠKOLSKOG
UZRASTA SA ODSUPANJIMA OD TIPIČNOG
RAZVOJA (od 3 do 18 godina)

Napredni B program je namijenjen zdravstvenim radnicima i saradnicima sa visokom stručnom spremom, sa posebnim fokusom na zdravstvene radnike i saradnike zaposlene u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, odgajateljima, nastavnicima i pedagozima.

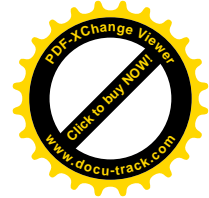
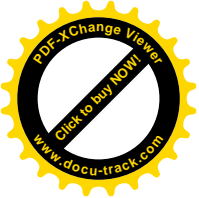
Po završetku programa, polaznici će biti upoznati sa naprednim teorijskim i praktičnim znanjima o tipičnom razvoju kod djece, svim razvojnim oblastima, te odstupanjima od razvojnih normi. Upoznaće se sa naprednim teorijskim i praktičnim konceptima detekcije, podrške i praćenja kod djece predškolskog i školskog uzrasta (3-18 godina). Usvojiće koncepte prevencije, detekcije, dijagnostike i intervencije kod djece sa odstupanjima od tipičnog razvoja u oblastima: fizičkog rasta i razvoja, zdravlja, ishrane, razvoja motorike (gruba i fina), razvoja senzorijske (sluh, vid, integracija), kognitivnog razvoja (sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama), socijalno-

emocionalnog razvoja, razvoja komunikacije (ekspresivne, receptivne, verbalne i neverbalne), adaptivnih vještina (samopomoć i briga o sebi), razvoja i usvajanja općih i akademskih znanja i vještina. Takođe, biće upoznati sa suvremenim praksama i standardiziranim alatima za skrining, testiranje i evaluaciju vještina/razvoja kod djece, te sveobuhvatnu izradu individualiziranog plana usluga (IPU) i monitoriranje istog. Polaznici će moći razumjeti dijagnozu i edukativne kategorije i njene efekte na odgojno-obrazovni proces, naučiti kako komunicirati sa roditeljima i različitim servisima podrške i pristupiti sistemu intersektorske koordinirane podrške djeci sa poteškoćama u razvoju i njihovim porodicama.

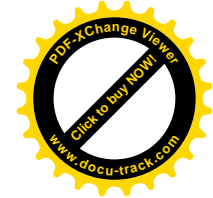
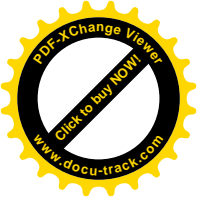
Takođe, biće upoznati sa suvremenim saznanjima u ovoj oblasti, dobroj praksi u ranom i kasnijem radu sa djecom, te primjerima dobrih praksi u svakodnevnom radu sa djecom (pružanje osnovnih servisa intervencije i praćenja). Po uspješnom završetku, polaznici stiču mogućnost i osnovu za budući edukacijski rad u ovoj oblasti na bazičnom nivou, uz mentorstvo, te mogućnost postdiplomskog usavršavanja u ovoj oblasti.

Kod: P3	NAZIV: NAPREDNI B PROGRAM ZA DETEKCIJU, PODRŠKU I PRAĆENJE DJECE PREDŠKOLSKOG I ŠKOLSKOG UZRASTA SA ODSUPANJIMA OD TIPIČNOG RAZVOJA (3-18 godina)	
Nivo: Napredni	Fond sati: 600h (teorija + praksa)	
Cilj	Upoznavanje sa naprednim teorijskim i praktičnim konceptima detekcije, podrške i praćenja kod djece predškolskog i školskog uzrasta (3-18 godina) sa odstupanjima od tipičnog razvoja sa suvremenim saznanjima u ovoj oblasti, dobroj praksi u ranom i kasnijem radu sa ovom djecom, te sticanje znanja i vještina definiranih u skladu sa temama modula i mogućnost njihove primjene u svakodnevnom radu. Sticanje mogućnosti i osnova za budući edukacijski rad u ovoj oblasti na bazičnom nivou, uz mentorstvo, te mogućnost postdiplomskog usavršavanja u ovoj oblasti.	
Naziv modula	Sadržaj	Trajanje
1. Uvod u razvoj i rast djeteta	<p>3. Upoznavanje sa teorijskim i praktičnim konceptima prevencije, detekcije, dijagnostike i intervencije kod djece sa odstupanjima od tipičnog razvoja u slijedećim područjima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fizički rast i razvoj: zdravlje, ishrana; • Motorički razvoj: gruba i fina motorika; • Razvoj senzorijske (sluh i vid, integracija); • Kognitivni razvoj: sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama; • Socijalno-emocionalni razvoj; • Komunikacija: receptivna, ekspresivna, verbalna i neverbalna; • Adaptivne vještine: samopomoć i briga o sebi; • Akademska opća znanja; <p>4. Korištenje skala za procjenu rasta i razvoja i odstupanja od tipičnog rasta i razvoja;</p> <p>5. Upućivanje na tretman u skladu sa potrebama;</p> <p>6. Razumijevanje postavljene dijagnoze.</p> <p>Uvod u odstupanja – faktori rizika za nastanak poremećaja kod razvoja djeteta.</p> <p>Uloga zajednice i okoline na razvoj djeteta.</p> <p>Uloga socioekonomskog statusa porodice u razvoju djeteta, ishrana i poremećaji ishrane.</p>	60h
Nosilac modula	Predavači/saradnici u nastavi	
1.	1. 3.	
	2. 4.	

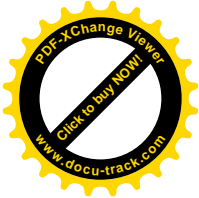
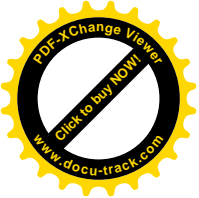
2. Osnove o edukativnim kategorijama	<p>Opservacija kao dijagnostička metoda.</p> <p>Osnovne edukativne kategorije:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Specifične poteškoće u učenju (disleksija, disgrafija, diskalkulija...);2. Poteškoće u jeziku i govoru (mucanje, oštećena artikulacija, oštećenja jezika i glasa...);3. Intelektualne poteškoće (intelektualno funkcionisanje i adaptivna ponašanja);4. Emocionalne poteškoće i problemi u ponašanju (poremećaji u ishrani, anksioznost, depresija, samopouzdanje, socijalna povučенost, (auto)agresivnost...);5. Druge zdravstvene poteškoće (astma, dijabetes, rak, alergije, hronična oboljenja, ...);6. Autizam;7. Epilepsija;8. Tjelesna oštećenja (ortopedska, motorička i neuromotorna oštećenja);9. Oštećenje sluha;10. Oštećenje vida;11. Traumatske povrede mozga;12. Gluhoba - sljepoća. <p>Definiranje i kriteriji za klasifikaciju.</p> <p>Medicinska dijagnoza vs. edukativne kategorije i efekti medicinske dijagnoze na odgojno- obrazovni proces.</p>	60h
Nosilac modula 1.	<p>Predavači/saradnici u nastavi</p> <ol style="list-style-type: none">1.2.3.4.	
3. Procjena djeteta	<p>Koncept timske interdisciplinane procjene djeteta. Identifikacija jakih i slabih strana.</p> <p>Upotreba HELP priručnika i skala procjene.</p> <p>Upotreba različitih skala za procjenu djeteta.</p> <p>Formalne i neformalne metode prikupljanja podataka i procjene djeteta.</p> <p>Kontinuirana procjena i monitoring, analiza prikupljenih podataka.</p>	80h
Nosilac modula 1.	<p>Predavači/saradnici u nastavi</p> <ol style="list-style-type: none">1.2.3.4.	
4. Izrada individualnog plana usluga (IPU), te monitoring i re-evaluacija	<p>Izrada individualnog plana usluga (IPU) kroz multidisciplinarni i intersektoralni pristup. Koordinacija intersektoralnog koncepta rada.</p> <p>Formiranje i upravljanje interdisciplinarnim timovima. Konceptija individualiziranog pristupa djetetu i problemu.</p> <p>Uloge i odgovornosti različitih segmenata društva. Politike, procedure i proceduralne mjere opreza; prava i odgovornosti roditelja; informirani pristanak.</p>	80h

Nosilac modula 1.	Predavači/saradnici u nastavi 1. 3. 2. 4.	
5. Uvod u intervenciju I	<ul style="list-style-type: none">• Specifične poteškoće u učenju;• Poteškoće u jeziku i govoru;• Intelektualne poteškoće;• Emocionalne poteškoće i problemi u ponašanju;• Autizam. Strategije i adaptacije u odgojno-obrazovnom radu prema specifičnostima edukativne kategorije.	140h
Nosilac modula 1.	Predavači/saradnici u nastavi 1. 3. 2. 4.	
6. Uvod u intervenciju II	<ul style="list-style-type: none">• Druge zdravstvene poteškoće;• Epilepsija; • Tjelesna oštećenja;• Motorički poremećaji;• Oštećenje sluha;• Oštećenje vida;• Traumatske povrede mozga;• Gluhoća – sljepoća. Strategije i adaptacije u odgojno-obrazovnom radu prema specifičnostima edukativne kategorije.	100h
Nosilac modula 1.	Predavači/saradnici u nastavi 1. 3. 2. 4.	
7. Roditelj/staratelj kao partner u odgojno-obrazovnom procesu	Uloga roditelja u radu sa djecom sa identificiranim odstupanjima od tipičnog razvoja. Metode komunikacije sa roditeljima/ starateljima, faze suočavanja i prihvatanja dijagnoze. Prava roditelja i servisi za podršku porodici. Poznavanje sistema podrške i postojećih servisa, te upućivanje na dalji tretman u skladu sa potrebama. Osnaživanje roditelja i porodice kroz grupe podrške.	40h
Nosilac modula 1.	Predavači/saradnici u nastavi 1. 3. 2. 4.	

8. Završni rad		40h
Znanja i vještine koje polaznici stiču tokom obuke	<u>Znanja:</u> <ul style="list-style-type: none">● Potpuni koncept rane detekcije, dijagnostike i intervencije kod odstupanja od tipičnog razvoja djeteta.● Poznavanje parametara razvoja i rasta djeteta.● Sistemi usluga rane detekcije, dijagnostike i intervencije kod odstupanja od tipičnog razvoja djeteta.● Izrada i monitoring individualnog plana usluga (IPU).● Teoretska i praktična znanja u primjeni različitih servisa za djecu sa odstupanjima od tipičnog razvoja. ● Poznavanje različitih strategija i adaptacija u odgojno-obrazovnom radu prema individualnim potrebama djeteta.	
	<u>Vještine:</u> <ul style="list-style-type: none">● Primjena različitih strategija i adaptacija u odgojno-obrazovnom radu prema individualnim potrebama djeteta.● Primjena različitih skala procjene djece.● Primjena IPU u svim situacijama i okruženjima na naprednom nivou.● Definiranje potreba, izrada, realizacija i evaluacija plana intersektorskog pristupa intervenciji kod ove djece.	
PROGRAM SE REALIZIRA KROZ:	Vrsta	Učešće (%)
	a) predavanja b) studija slučaja c) praktičan rad d) samostalan rad pod mentorstvom	40% 15% 30% 15%
ELEMENTI EVALUACIJE:	Vrsta	Učešće (%)
	a) prisustvo na nastavi b) aktivnost na nastavi c) praktičan rad d) završni rad	20% 20% 45% 15%
		* kriterij za certifikaciju 90% uspješnosti

**PRILOG 4A.
ZAPISNIK ZA OSNOVNI PROGRAM**

FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

KONTINUIRANA PROFESIONALNA EDUKACIJA U OBLASTI RANE DETEKCIJE, DIJAGNOSTIKE, INTERVENCIJE I PRAĆENJA RAZVOJNIH I DRUGIH POREMEĆAJA KOJI UTIČU NA RAST I RAZVOJ DIJECE

OSNOVNI PROGRAM ZA RANO PREPOZNAVANJE ODSTUPANJA OD TIPIČNOG RAZVOJA (OD 0 DO 18 GODINA)

Z A P I S N I K

o polaganju ispita polaznika OSNOVNOG PROGRAMA održanog dana 20.....godine

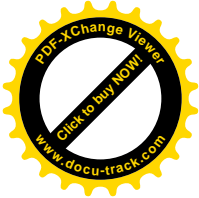
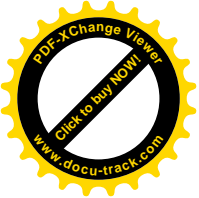
Pismeni dio ispita -eliminatorsan - Broj pitanja: 25 - Svaki tačan odgovor = 2 boda - Max broj bodova na pismenom dijelu ispita = 50 bodova - Min broj bodova za prolaz = 40 bodova (80%)		Usmeni dio ispita – raspored bodova - Max broj bodova na usmenom dijelu ispita = 50 - Min broj bodova za prolaz = 40 bodova (80%)	
		Sadržaj	Ukupno
		40	10
			50

ZA PROLAZ PO OBA KRITERIJA POTREBNO UKUPNO 80 BODOVA
80 ≤ PROŠAO
80 > PAO

Ispitna Komisija:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Sekretar Komisije:

**PRILOG 4B.
ZAPISNIK ZA NAPREDNI A PROGRAM**

FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

KONTINUIRANA PROFESIONALNA EDUKACIJA U OBLASTI RANE DETEKCIJE, DIJAGNOSTIKE, INTERVENCIJE I PRAĆENJA RAZVOJNIH I DRUGIH POREMEĆAJA KOJI UTIČU NA RAST I RAZVOJ DIJECE

NAPREDNI A PROGRAM ZA RANU DETEKCIJU, DIJAGNOSTIKU I INTERVENCIJU RAZVOJNIH POREMEĆAJA DIJECE (OD ZAČEĆA DO 6 GODINA, SA FOKUSOM NA DIJECU UZRASTA DO 3 GODINE)

ZAPISNIK

o polaganju ispita polaznika **NAPREDNOG A PROGRAMA** održanog dana 20..... godine

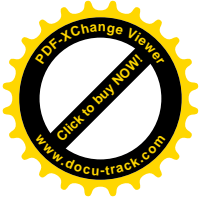
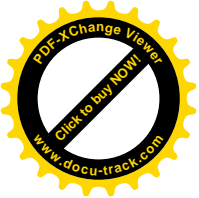
Pismeni dio ispita -eliminatorsan		Usmeni dio ispita – raspored bodova	
– Broj pitanja: 25		– Max broj bodova na usmenom dijelu ispita = 50	Ukupno
– Svaki tačan odgovor = 2 boda		– Min broj bodova za prolaz = 40 bodova (80%)	
– Max broj bodova na pismenom dijelu ispita = 50 bodova		Sadržaj	Prezentiranje
– Min broj bodova za prolaz = 40 bodova (80%)		40	10

**ZA PROLAZ PO OBA KRITERIJA POTREBNO UKUPNO 80 BODOVA
80 ≤ PROŠAO
80 > PAO**

Ispitna Komisija:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Sekretar Komisije:

**PRILOG 4C.
ZAPISNIK ZA NAPREDNI B PROGRAM
FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA**

KONTINUIRANA PROFESIONALNA EDUKACIJA U OBLASTI RANE DETEKCIJE, DIJAGNOSTIKE, INTERVENCIJE I PRAĆENJA RAZVOJNIH I DRUGIH POREMEĆAJA KOJI UTIČU NA RAST I RAZVOJ DIJECE

NAPREDNI B PROGRAM ZA DETEKCIJU, PODRŠKU I PRAĆENJE DIJECE PREDŠKOLSKOG I ŠKOLSKOG UZRASTA SA ODSUTAPANJIMA OD TIPIČNOG RAZVOJA (OD 3 DO 18 GODINE)

Z A P I S N I K

o polaganju ispita polaznika **NAPREDNOG B PROGRAMA** održanog dana 20..... godine

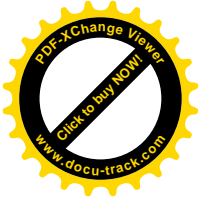
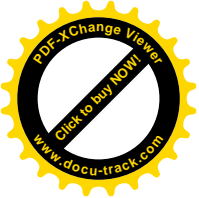
Pismeni dio ispita -eliminatorsan		Usmeni dio ispita – raspored bodova	
– Broj pitanja: 25		– Max broj bodova na usmenom dijelu ispita = 50	
– Svaki tačan odgovor = 2 boda		– Min broj bodova za prolaz = 40 bodova (80%)	
– Max broj bodova na pismenom dijelu ispita = 50 bodova		Sadržaj	Prezentiranje
– Min broj bodova za prolaz = 40 bodova (80%)		40	10
			Ukupno
			50

**ZA PROLAZ PO OBA KRITERIJA POTREBNO UKUPNO 80 BODOVA
80≤ PROŠAO
80> PAO**

Ispitna Komisija:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Sekretar Komisije: _____

**PRILOG 5A
CERTIFIKAT ZA OSNOVNI PROGRAM**

Broj:
Mjesto:

Na osnovu člana 24. stav 2. Pravilnika o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji u oblasti rane detekcije, dijagnostike i intervencije razvojnih i drugih poremećaja koji utiču na rast i razvoj djece ("Službene novine Federacije BiH", broj.....) federalni ministar zdravstva, izdaje

**C E R T I F I K A T
O USPJEŠNO OBAVLJENOJ EDUKACIJI IZ OSNOVNOG PROGRAMA ZA RANO PREPOZNAVANJE
ODSTUPANJA OD TIPIČNOG RAZVOJA**

.....
(prezime, očevo ime, ime) (stručno zvanje)

rođen-a
(dan, mjesec, godina) (mjesto)

.....
(općina) (država)

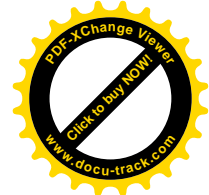
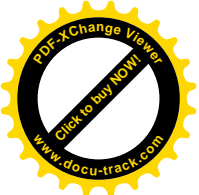
nakon uspješno završene edukacije iz
.....
(Naziv programa)

uspješno je završio-la provjeru znanja iz svih modula prema programu edukacije čime kandidat stiče pravo da radi u oblasti
(naziv programa)

ZA NOSIOCE EDUKACIJE:
.....

MINISTAR
.....

M.P.

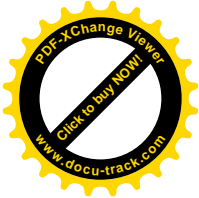
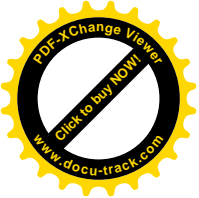

PRILOG 5A (a) Dodatak uz certifikat 5A.

OSNOVNI PROGRAM ZA RANO PREPOZNAVANJE ODSUPANJA OD TIPIČNOG RAZVOJA (OD 0 DO 18 GODINA)

Osnovni program je namijenjen slijedećim polaznicima: zdravstvenim radnicima i saradnicima, sa posebnim fokusom na zdravstvene radnike i saradnike zaposlene u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, odgajateljima, nastavnicima i pedagogima.

Po završetku programa, polaznici će biti upoznati sa osnovnim teorijskim i praktičnim znanjima o tipičnom razvoju kod djece, svim razvojnim oblastima, te odstupanjima od razvojnih normi. Usvojiće osnove koncepta o prevenciji, detekciji, dijagnostici i intervenciji kod djece sa odstupanjima od tipičnog razvoja u oblastima: fizičkog rasta i razvoja, zdravlja, ishrane, razvoja motorike (gruba i fina), razvoja sensorija (sluh, vid, integracija), kognitivnog razvoja (sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama), socijalno-emocionalnog razvoja, razvoja komunikacije (ekspresivne, receptivne, verbalne i neverbalne), adaptivnih vještina (samopomoć i briga o sebi), razvoja i usvajanja općih i akademskih znanja i vještina. Takođe, biće upoznati sa osnovnim skriningom djece u potrazi za poremećajima razvoja i rasta uz mentorstvo, te definiranje potreba intersektorskog pristupa intervenciji kod ove djece. Polaznici će biti obučeni da razumiju dijagnozu i edukativne kategorije i njene efekte na odgojno-obrazovni proces, naučiti će kako komunicirati sa roditeljima i različitim servisima podrške i pristupiti sistemu intersektorske koordinirane podrške djeci sa poteškoćama u razvoju i njihovim porodicama.

**PRILOG 5B.
CERTIFIKAT ZA NAPREDNI A PROGRAM**

Broj:
Mjesto:

Na osnovu člana 24. stav 2. Pravilnika o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji u oblasti rane detekcije, dijagnostike i intervencije razvojnih i drugih poremećaja koji utiču na rast i razvoj djece ("Službene novine Federacije BiH", broj), federalni ministar zdravstva, izdaje

**C E R T I F I K A T
O USPJEŠNO OBAVLJENOJ EDUKACIJI IZ NAPREDNOG A PROGRAMA ZA RANU DETEKCIJU,
DIJAGNOSTIKU I INTERVENCIJU RAZVOJNIH POREMEĆAJA DJECE**

.....
(prezime, očevo ime, ime) (stručno zvanje)

rođen-a
(dan, mjesec, godina) (mjesto)

.....
(općina) (država)

nakon uspješno završene edukacije iz

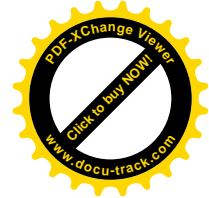
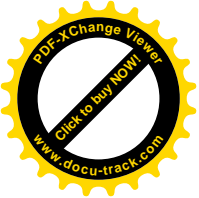
.....
(Naziv programa)

uspješno je završio-la provjeru znanja iz svih modula prema programu edukacije čime kandidat stiče pravo da radi u oblasti
(naziv programa)

ZA NOSIOCE EDUKACIJE:
.....

MINISTAR
.....

M.P.

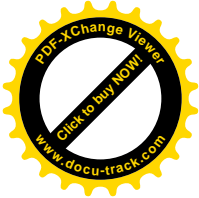
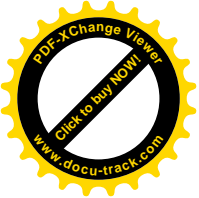
PRILOG 5B(a) Dodatak uz certifikat 5B.

NAPREDNI A PROGRAM ZA RANU DETEKCIJU, DIJAGNOSTIKU I INTERVENCIJU RAZVOJNIH POREMEĆAJA DJECE (OD ZAČEĆA DO 6 GODINA, SA FOKUSOM NA DJECU UZRASTA DO 3 GODINE)

Napredni A program je namijenjen zdravstvenim radnicima i saradnicima sa visokom stručnm spremom, sa posebnim fokusom na zdravstvene radnike i saradnike zaposlene u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, odgajateljima, nastavnicima i pedagozima.

Po završetku programa, polaznici će biti upoznati sa naprednim teorijskim i praktičnim znanjima o tipičnom razvoju kod djece od začeca, razvojnim prekretnicama, svim razvojnim oblastima, te odstupanjima od razvojnih normi u ranoj razvojnoj dobi. Usvojiće koncepte prevencije, detekcije, dijagnostike i intervencije kod djece sa odstupanjima od tipičnog razvoja u oblastima: fizičkog rasta i razvoja, zdravlja, ishrane, razvoja motorike (gruba i fina), razvoja sensorija (sluh, vid, integracija), kognitivnog razvoja (sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama), socijalno-emocionalnog razvoja, razvoja komunikacije (ekspresivne, receptive, verbalne i neverbalne), adaptivnih vještina (samopomoć i briga o sebi), razvoja i usvajanja općih i akademskih znanja i vještina. Takođe, biće upoznati sa suvremenim praksama i standardiziranim alatima za skrining, testiranje i evaluaciju razvoja kod djece, te sveobuhvatnu izradu individualiziranog porodičnog plana usluga (IPPU) i monitoriranje istog. Polaznici će biti obučeni da razumiju dijagnozu i edukativne kategorije i njene efekte na odgojno-obrazovni proces, naučiti kako komunicirati sa roditeljima i različitim servisima podrške i pristupiti sistemu intersektorske koordinirane podrške djeci sa poteškoćama u razvoju i njihovim porodicama.

Takođe, biće upoznati sa suvremenim saznanjima u ovoj oblasti, dobroj praksi u ranom i kasnijem radu sa djecom, te primjerima dobrih praksi u svakodnevnom radu sa djecom (pružanje osnovnih servisa rane intervencije). Po uspješnom završetku, polaznici stiču mogućnost i osnovu za budući edukacijski rad u ovoj oblasti na bazičnom nivou, uz mentorstvo, te mogućnost postdiplomskog usavršavanja u ovoj oblasti.

**PRILOG 5C.
CERTIFIKAT ZA NAPREDNI B PROGRAM**

Broj:
Mjesto:

Na osnovu člana 24. stav 2. Pravilnika o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji u oblasti rane detekcije, dijagnostike i intervencije razvojnih i drugih poremećaja koji utiču na rast i razvoj djece ("Službene novine Federacije BiH", broj), federalni ministar zdravstva, izdaje

**C E R T I F I K A T
O USPJEŠNO OBAVLJENOJ EDUKACIJI IZ NAPREDNOG B PROGRAMA ZA DETEKCIJU, PODRŠKU
I PRAĆENJE DJECE PREDŠKOLSKOG I ŠKOLSKOG UZRASTA SA ODSUPANJIMA OD TIPIČNOG
RAZVOJA**

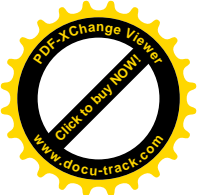
.....
(prezime, očevo ime, ime) (stručno zvanje)
rođen-a
(dan, mjesec, godina) (mjesto)
.....
(općina) (država)
nakon uspješno završene edukacije iz
.....
(Naziv programa)

uspješno je završio-la provjeru znanja iz svih modula prema programu edukacije čime kandidat stiče pravo da radi u oblasti
(naziv programa)

ZA NOSIOCE EDUKACIJE:
.....

MINISTAR
.....

M.P.

PRILOG 5C(a) Dodatak uz certifikat 5C.

NAPREDNI B PROGRAM ZA DETEKCIJU, PODRŠKU I PRAĆENJE DJECE PREDŠKOLSKOG I ŠKOLSKOG UZRASTA SA ODSUPANJIMA OD TIPIČNOG RAZVOJA (OD 3 DO 18 godina)

Napredni B program je namijenjen zdravstvenim radnicima i saradnicima sa visokom stručnom spremom, sa posebnim fokusom na zdravstvene radnike i saradnike zaposlene u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, odgajateljima, nastavnicima i pedagozima.

Po završetku programa, polaznici će biti upoznati sa naprednim teorijskim i praktičnim znanjima o tipičnom razvoju kod djece, svim razvojnim oblastima, te odstupanjima od razvojnih normi. Upoznaće se sa naprednim teorijskim i praktičnim konceptima detekcije, podrške i praćenja kod djece predškolskog i školskog uzrasta (3-18 godina). Usvojiće koncepte prevencije, detekcije, dijagnostike i intervencije kod djece sa odstupanjima od tipičnog razvoja u oblastima: fizičkog rasta i razvoja, zdravlja, ishrane, razvoja motorike (gruba i fina), razvoja sensorija (sluh, vid, integracija), kognitivnog razvoja (sposobnost rješavanja problema, snalaženje u novim situacijama), socijalno-emocionalnog razvoja, razvoja komunikacije (ekspresivne, receptive, verbalne i neverbalne), adaptivnih vještina (samopomoć i briga o sebi), razvoja i usvajanja općih i akademskih znanja i vještina. Takođe, biće upoznati sa suvremenim praksama i standardiziranim alatima za skrining, testiranje i evaluaciju vještina/razvoja kod djece, te sveobuhvatnu izradu individualiziranog plana usluga (IPU) i monitoriranje istog. Polaznici će moći razumjeti dijagnozu i edukativne kategorije i njene efekte na odgojno-obrazovni proces, naučiti kako komunicirati sa roditeljima i različitim servisima podrške i pristupiti sistemu intersektorske koordinirane podrške djeci sa poteškoćama u razvoju i njihovim porodicama.

Takođe, biće upoznati sa savremenim saznanjima u ovoj oblasti, dobroj praksi u ranom i kasnijem radu sa djecom, te primjerima dobrih praksi u svakodnevnom radu sa djecom (pružanje osnovnih servisa intervencije i praćenja). Po uspješnom završetku, polaznici stiču mogućnost i osnovu za budući edukacijski rad u ovoj oblasti na bazičnom nivou, uz mentorstvo, te mogućnost postdiplomskog usavršavanja u ovoj oblasti.